
460
CLUB
cpsf.info

460

IGOR ROSOHOVATSKI

Noaptea planctonului

****

EMANUEL REICHER

Cronică (en passant fantastică) a șahului (XXXVII)

MAXIMIN TRACUL

Fantezii de centaur:

MEDALIE ȘI REVERS

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta şi desenele interioare: AUREL BUICULESCU
Portrete: CORNELIU BÂRSAN, AUREL BUICULESCU ŞI ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Ziaristul Valeri este invitat să participe la cercetările pe care le întreprinde în Marea Japoniei o navă comandată de prietenul său Slava. Doi scafandri muriseră în condiţii enigmatice prin acele locuri. Totodată un conteiner (umplut probabil cu deşeuri radioactive), care fusese detectat pe fundul mării, nu mai este găsit de submarinul trimis în căutarea lui.

Valeri urmează să petreacă o vreme într-un „clopot" subacvatic împreună cu cercetătoarea Liudmila Nikolaevna, care este însoţită de doi delfini dresaţi: Pilot şi Actriţa.

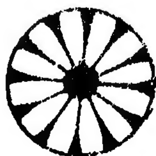
Vizitaţi de un grup de caracatiţe, Valeri şi Liudmila capturează pe una dintre ele, căreia îi dau numele de Înţeleptul. Octopusul pare inteligent şi, în ciuda faptului că n-are un organ de vorbire, izbuteşte să pronunţe unele cuvinte şi să lege o conversaţie cu oamenii.

După o serie de întîmplări ciudate, unul dintre delfini moare în împrejurări misterioase, iar celălalt se sinucide.

Valeri dă caracatiţei drumul în mare spre a-i pune la încercare docilitatea; inteligenţa octopusului i-ar fi îngăduit să-i înlocuiască pe delfinii pierduţi. Animalul, într-adevăr, se întoarce. Totodată au loc fenomene stranii care creează Liudmilei şi lui Valeri o stare depresivă, aproape de nebunie. Cei doi sînt readuşi pe nava expediţiei.

Ziaristul se întoarce în „clopot". De data aceasta este însoţit de ihtiologul Evg Kosinciuk. Înţeleptul, care între timp fugise, revine. Valeri are o vagă impresie că nu mai are în faţă acelaşi octopus.

Colecţia „POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Ştiinţa şi Tehnica
Anul XX — 15 ianuarie 1974

Noaptea planctonului

de IGOR ROSOHOVATSKI

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

— Am să te instalez din nou în bazin. E încăpător, apa se schimbă des. Cînd ai să vrei, ai să vii la noi în cabină.

Animalul porni ascultător spre uşă.

— Stai ! îi strigă din urmă Valeri.

Caracatiţa se opri, cu capătul unuia dintre tentacule pe clanţa uşii.

Ochii lui Valeri scoteau scîntei ; era vădit că-i venise în gînd ceva important.

— Îţi aminteşti cine se afla în bazin înaintea ta ?

— Da.

— Îţi aminteşti ce li s-a întîmplat lor ?

— Da.

— Au murit ?

— Da.

— Pentru tine nu e periculos să stai acolo ?

— Nu.

— Acum nu mai e nici un pericol acolo ? Ar putea să stea şi nişte delfini ?

— Eu pot. Ei, nu. Pe mine nu pot să mă omoare. Pentru mine nu e periculos. Pentru tine e periculos. Eu am să te ajut.

Valeri rămase atît de mirat de această locvacitate încît parcă şi-ar fi pierdut darul vorbirii. Se întoarse spre Kosinciuk, întrebîndu-l din ochi dacă nu cumva s-a înşelat, dacă a auzit cu adevărat frazele rostite de animal. De pe faţa lui Evg dispăruse obişnuita expresie de impasibilitate. Era şi el tulburat, deşi în mai mică măsură. Afară de asta, Evg îşi stăpîni de îndată uimirea şi abia mai tîrziu mărturisi :

— Teribilă chestie ! Nu mi-aş fi închipuit niciodată că e posibil aşa ceva.

Caracatiţa înflori toată. Poate că se bucura în felul ei de impresia pe care o produsese asupra oamenilor.

Valeri simţi o greutate apăsîndu-i capul. Era aceeaşi apăsare pe care o cunoştea deja.

— Tu nu simţi nimic ? îl întrebă pe Evg.

— Nu, răspunse ihtiologul, examinînd cu un viu interes caracatiţa. Deodată întinse mîna şi atinse unul dintre tentaculele animalului. Octopusul îşi retrase imediat tentaculul.

— Nu-ţi place ? zise Kosinciuk. Şi de ce, mă rog ?

Animalul rămase tăcut şi din nou, dacă e să-i dăm crezare lui Evg, începu să semene cu academicianul E. Kosinciuk atunci cînd acesta se eschiva de a da un răspuns direct.

— Pleacă ! zise ihtiologul, și caracatița ieși pe ușă.

Evg se întoarse spre ziarist. Parcă abia acum auzi întrebarea lui Valeri și întrebă la rîndul său :

— Trebuia să simt ceva ?

— Știi, eu simt o greutate în cap, ca atunci... Dar parcă...

Tăcu, fără să-și mărturisească bănuiala. Negii aceia de pe tentacule... Iar cînd mergea, animalul își legăna trupul cu totul altfel decît Înțeleptul...

XI.

Cîteva ore mai tîrziu, Kosinciuk începu să se ocupe de caracatiță... Evg încerca să interogheze animalul despre semenii lui, despre felul cum le sînt construite locuințele, cum vînează ei, cum se hrănesc, dar nu află nimic nou. Răspunsurile animalului erau scurte, uneori contradictorii. Ihtiologul întrebă :

— Așadar, vrei să slujești oamenilor ? Îți plac oamenii ?

— Da, răspunse animalul.

— Ai să poți să mă conduci la locul unde locuiți voi ?

Animalul își săltă ochii și-și aținti privirea asupra omului.

— Da, zise.

— Și ai să mă ajuți să stau de vorbă cu semenii tăi ?

— Da...

— Merg și eu cu voi, interveni Valeri.

Kosinciuk vru să obiecteze că e mai bine ca unul dintre ei să rămînă în „clopot", dar își aminti de dreptul primului descoperitor și nu zise nimic. Nici nu-i trecea prin minte că Valeri poate se temea pur și simplu să rămînă singur în casa submarină, singur cu amintirile și neliniștile lui. Și cu atît mai puțin putea să prevadă că în scurt timp va împărtăși și el spaimele acestea...

Își puseră costumele de scafandri și pregătiră „torpilele", întrucît aceste aparate puternice le permiteau să se deplaseze mai rapid decît motoarele cu care erau echipate scafandrele lor.

Valeri acționă camera-ecluză. Ieșit în larg, octopusul începu să se zbenguie, ba depărtîndu-se atît de repede, încît oamenii nu-l puteau ajunge cu „torpilele", ba revenind și rotindu-se în jurul lor...

Din plină viteză, animalul îl apucă pe Kosinciuk cu un tentacul și încercă să-l tragă după el, dar „torpila" se răsuci și puterea motorului ei se dovedi a fi mult prea mare pentru moluscă. Kosinciuk se roti în loc, ca un titirez, agățat de barele aparatului, și animalul se mișca împreună cu el. Se învîrtiră așa cîteva minute, după care caracatița schimbă tactica. Ținîndu-l pe ihtiolog cu un tentacul, se sprijini cu alte două tentacule de „torpilă", o smulse din mîinile lui Evg și o zvîrli cît colo. Cît se gîndi Valeri dacă nu e prea riscant să-și abandoneze colegul și să pornească după „torpilă", aparatul, propulsat de motorul său, se făcu nevăzut în beznă.

O stare de iritare îl cuprinse pe Valeri. Își zise : „Nu-mi place jocul ăsta. Octopusul parcă ne studiază pe noi și aparatele noastre.

Nu pot să înțeleg cine e cercetătorul și cine e obiectul cercetării. În afară de asta, am pierdut o «torpilă»..."

Ținîndu-l pe Evg, animalul se apropie de Valeri și-i făcu semn cu un tentacul, ca și cînd l-ar fi poftit să-l urmeze. Valeri îi propuse lui Kosinciuk să se apuce de bara aparatului său, dar animalul se îndepărtă, fără a-i da drumul ihtiologului. Octopusul se deplasa acum cu o asemenea viteză, încît Valeri abia se mai putea ține după el...

Curînd apăru defileul cunoscut. Trecură de el, și în fața lor se ivi orașul caracatițelor. Aici animalul îi dădu lui Kosinciuk drumul și dispăru într-una dintre construcții. Valeri fixă cîrmele „torpilei" în așa fel încît ea să plutească la o mică înălțime deasupra orașului. Raza reflectorului mătură pietrele caselor, dar nu găsi nici o urmă de viață. Deodată, dintr-o construcție ieși la iveală un tentacul și dădu la o parte grămada de pietre de la intrare. Apoi apăru caracatița lor. Animalul se strecură prin „ușa" strîmtă, turtindu-și corpul ca pe o lipie, și se îndreptă spre oameni, făcîndu-le semne.

Valeri avu impresia că-l aude spunînd: „Nu e nimeni. Au plecat".

Văzînd că oamenii șovăie, animalul cuprinse cu un tentacul „torpila" și o întoarse cu botul în sus, spre ieșirea din defileu. Pîlnia lui începu să pulseze mai repede. Apoi își strînse tentaculele și porni înainte. Valeri înțelese că trebuie să-l urmeze. Îl rugă pe Evg să marcheze cît mai precis coordonatele orașului caracatițelor. Kosinciuk dădu din cap, vrînd să spună că a și făcut treaba asta. Abia după aceea Valeri porni cu toată viteza motorul, avîntîndu-se în urma călăuzei lor.

Animalul îi duse înapoi la „clopotul" lor. Ajuns aici, își plimbă un tentacul pe peretele de plastic, parcă încercînd să găsească ușița. După ce intrară tustrei în casă, animalul zise:

— Nu e nimeni. Au plecat.

Repetă aceste cuvinte de sute de ori, fără a răspunde la întrebările oamenilor.

— Au plecat, o ținea într-una. Nu e nimeni. Au plecat. Apoi adăugă: Au plecat toți. Unde au plecat?

— Ți s-a stricat placa, glumi Valeri. Văd că Înțeleptul nostru e în dificultate.

— Las' că-i găsim noi pe semenii tăi, zise Kosinciuk, rostind rar cuvintele și privind distrat cînd la animal, cînd la aparate. Privirea i se opri asupra magnetofonului...

— Du-te și te odihnește, Înțeleptule, spuse Evg și deschise ușa care da în coridor, invitînd animalul să iasă.

Dar caracatița nu plecă. După un răstimp de tăcere, renunțînd la refrenul de pînă atunci, zise:

— Trebuie găsiți.

— Dar tu știi unde să-i căutăm? întrebă Valeri. Se gîndea acum nu numai la caracatițe, ci și la conteiner.

— Nu, răspunse animalul. Ne vor ajuta oamenii. Noi îi vom ajuta pe oameni.

— În ce fel?

Animalul se săltă pe tentacule și-și aținti ochii asupra lui Valeri. Acesta își aminti de unele secvențe din cărțile despre Ocean.

În capul său se învălmăşi o sarabandă de cifre. Îşi aduse aminte că masa faunistică a Oceanului Mondial este de 20 de miliarde de tone, dar că oamenii iau de-aici o parte cu totul insignifiantă: 50 de milioane tone de peşte, cîteva milioane tone de alge, cam 1,5 milioane tone de moluşte... Îşi spuse: „Oamenii au de dat un mare asalt Oceanului. Şi aici au să-i ajute caracatiţele. Aceste animale vor deveni prietenii omului, aşa cum i-au fost cîndva prieteni pe uscat cîinii. Caracatiţele — cîinii de mare, caracatiţele — prieteni ai omului..."

Îşi simţi capul strîns într-un cerc de oţel, cifrele se învîrtejeau tot mai repede. Undeva, în adîncurile creierului, în străfundurile memoriei şuierau delfinii, parcă semnalînd o primejdie.

— Pleacă! îi porunci Kosinciuk animalului. Vocea lui avea un sunet neplăcut, ca şi cînd corzile vocale i se întinseseră la maximum.

Trînti cu zgomot uşa în urma caracatiţei. Pe fruntea lui curgeau picături de sudoare. Părea că cele încercate adineauri de Valeri îl afectaseră şi pe el.

— Caracatiţele au să ne ajute să valorificăm Oceanul, zise Valeri cu o voce răguşită.

— Vom vedea, replică Kosinciuk, adresîndu-se mai mult sie însuşi. Totodată puse în funcţiune magnetofonul. Se auzi fîşiitul benzii derulate. Pe faţa ihtiologului stăruia o expresie de încordare. Îl întrebă pe Valeri: Spune-mi, cînd eram în larg, nu ţi se părea că auzi caracatiţa vorbind?

— De ce mă-ntrebi?

— Te rog să-mi răspunzi. Am să-ţi explic pe urmă.

— Mi s-a părut că zice „nu"...

— „Nu. Nu e nimeni. Au plecat..." Nu-i aşa?

— Va-să-zică ai auzit şi dumneata?

— Da, confirmă Kosinciuk. Acum o să verificăm dacă n-a fost cumva o halucinaţie.

— Dar cum?

Evg şi uitase de Valeri. Îşi concentrase toată atenţia asupra magnetofonului. Dacă soţia academicianului E. Kosinciuk, mătuşa lui Evg, l-ar fi văzut pe nepotul ei în clipa asta, ar fi zis că e leit Evgheni Pankratievici în tinereţe.

Magnetofonul conteni cu fîşiitul, după care se auzi vocea lui Valeri. Întrebă: „Tu eşti, Înţeleptule?" Acum trebuia să urmeze răspunsul caracatiţei: «Da». Dar în locul acestui cuvînt se auzi un sunet care semăna cu exclamaţia «a!» „Vrei să vii cu noi?" Drept răspuns veni acelaşi sunet inexpresiv, puţin gîtuit.

Valeri îşi zise: „Desigur, acesta e cel mai bun mijloc de verificare. Aparatul nu se supune halucinaţiilor. Mare prost mai sînt! Cum de nu m-am gîndit la asta?"

De pe bandă se auzea vocea lui rostind: „Ia stai!... Îţi aminteşti cine s-a aflat în bazin înaintea ta?... Pentru tine nu e periculos să stai acolo?"

Animalul a răspuns «Nu», îşi aminti Valeri. Şi rămase în aşteptare... Dar, în locul unui răspuns, se auzea doar fîşiitul benzii. Şi din nou vocea omului, vocea lui, a lui Valeri: „Acum nu mai e periculos acolo? Ar putea să stea şi delfinii acolo?"

Trebuia să urmeze avalanşa de cuvinte cu care a răspuns animalul. Dar în loc de asta nu se auzea decît fîşîitul uniform al benzii...

— Casetele dumitale unde sînt ? îl întrebă Kosinciuk.

Valeri se repezi la micul birou. Dar nu-şi putea aminti cu nici un chip unde a pus Liudmila casetele cu benzi. Atunci nu le ardea de casete. Dealtfel, se pare că şi ea încercase să le caute atunci cînd venise Slava după ei, dar nu le-a găsit.

Valeri răscoli printre zecile de lucruri de care nu mai avea acum nevoie, pînă dădu de una dintre casete. Trase adînc aer în piept, ca şi cînd ar fi şi dezlegat enigma. Întinse ihtiologului caseta, iar Evg o puse în aparat.

Se auzi un zgomot, urmat de vocea lui Valeri : „Aici pe-aproape sînt multe caracatiţe aşa ca tine ?“ Pauză. „Pe unde în altă parte mai staţi ? Există astfel de locuri ?“ Pauză. Vocea lui Valeri continua să pună întrebări după scurtele pauze care trebuiau să cuprindă tot atîtea răspunsuri.

— După cum vezi, el n-a vorbit cu dumneata, dar i-ai auzit răspunsurile, zise Evg. Şi dumneata, şi Liudmila. Nici nu putea să vorbească, pentru că n-are un organ de vorbire. Ceea ce s-a petrecut aduce a telepatie...

— Se pare că în felul acesta a învăţat el limba noastră. Asculta şi se uita la noi, comparînd. Dacă are, într-adevăr, asemenea însuşiri e tocmai animalul de care avem nevoie pentru valorificarea Oceanului. Gîndeşte-te că se poate discuta cu el sub apă, fără ajutorul aparatului cu ultrasunete, şi, în plus, la mari distanţe.

— Aşa e, întări Kosinciuk. Dar un animal cu asemenea însuşiri nu mai e un simplu animal. Va voi el să ne slujească ?

— Dacă e să dăm crezare celor ce spune, va voi. Rămîne numai de văzut cît timp o va face.

Evg îşi lăsă capul în jos şi-şi încreţi fruntea, frecîndu-şi cu degetele tîmplele. Dădu glas gîndurilor ce-l frămîntau :

— Trebuie să-i văd pe semenii lui. Să-i studiez. Atunci am să pot răspunde la întrebarea aceasta, de care depind atît de multe...

XII.

Kosinciuk începu să caute cu perseverenţă oraşul caracatiţelor. Pleca singur în larg, lăsîndu-l pe Valeri cu Înţeleptul. Ziaristul îi punea octopusului întrebări despre obiceiurile peştilor şi ale moluştelor, despre curenţi, despre relieful fundului marin. Uneori, răspunsurile erau precise şi clare, alteori atît de încîlcite încît nu se putea înţelege nimic. Afară de asta, tot mai des animalul punea el întrebări sau răspundea la o întrebare cu altă întrebare.

Valeri revenea stăruitor la ceea ce îl preocupa cel mai mult. Silea caracatiţa să-şi amintească de Liudmila Nicolaevna, convingîndu-se astfel că animalul cunoaşte trecutul.

„Și totuși e ceva la el care mă face să cred că nu seamănă cu Înțeleptul, își zise. Putea oare să se schimbe într-un răstimp atît de scurt ? Corpul caracatiței din fața mea este mai greu decît înainte, iar negii de pe tentacule... Dar poate că la o caracatiță o astfel de transformare e firească ? Bunăoară, într-o anumită perioadă din viața ei..."

Un tentacul rece și jilav atinse mîinile omului ; octopusul își semnala prezența. Valeri își trase brusc mîinile. „Gîndesc prea deschis. Și dacă el a și aflat de bănuiala mea..."

Se uită în ochii animalului și întîlni privirea-i fixă, ca de bufniță. Începu să-l doară iar capul, simți o greutate apăsătoare. „Poate că și asta e tot din cauza octopusului, un mijloc al lui de comunicare ? Sau un fel de hipno..."

Își zise : „Da, da, caracatițele prezintă pentru noi mai multă importanță decît delfinii. Sînt mai raționale, mai devotate. Aceasta este cea mai importantă idee, pe care trebuie s-o memorez bine".

I se păru că a mai gîndit odată întocmai așa, cu exact aceleași cuvinte, dar nu-și putea aminti cînd. Și deodată hotărî să-i împărtășească caracatiței problema valorificării Oceanului, problema care stătea în fața omenirii. În memorie apăreau ca pe un panou, cu o ușurință surprinzătoare, cuvinte și cifre pe care le-a văzut în diverse cărți. Își zise : „Noi trebuie să domesticim de-a binelea Oceanul, ca să hrănim și să săturăm toți oamenii. Deocamdată, în mîncarea noastră, produsele mării nu alcătuiesc nici măcar un procent. Dar de pe-acum explorarea Oceanului mondial se dezvoltă la fel de repede ca și cosmonautica și este deopotrivă de importantă. Și totuși, în această direcție n-am obținut încă succese adevărate. Culegem pur și simplu ceea ce *ne dăruiește* marea. Vînătoarea noastră e și ea o strîngere de *daruri*, o strîngere nerațională, e dorința de a lua mai mult decît ni se dăruie. Dar pentru a lua mai mult nu e suficientă numai *dorința de a lua*. Nimic nu căpătăm pe degeaba. Fie că o vrem sau nu, noi plătim tot ce luăm de la natură. Plata e întotdeauna mai mare decît ceea ce luăm. Darurile acestea se transformă în daruri ale danailor. Asta ne e soarta, Înțeleptule. Ai înțeles ce-am spus ?"

Trase cu urechea și auzi :

„N-am înțeles totul. Continuă".

„Pentru ca să nu dai mai mult decît iei, pentru ca prețul să nu fie mult prea ridicat, e nevoie să știi cît îți trebuie și ce îți trebuie, să studiezi ceea ce iei și sursa de unde iei. Mai înainte de A LUA trebuie SĂ CUNOȘTI. Asta înțelegi ?"

„Înțeleg. Continuă".

„În Ocean trebuie să mergem pe aceeași cale pe care a mers omul pe uscat. Deoarece fructele sălbatice nu i-ar fi ajuns, el a început să cultive singur roadele și să lucreze pămîntul. A început să-și facă sie însuși daruri. Și în Ocean este necesar să se organizeze agricultura submarină și creșterea animalelor subacvatice. Trebuie lucrate cîmpurile de alge și de plancton, trebuie domesticile animalele marine, trebuie crescute cîrduri de pești. Partea proastă e că în Ocean toate acestea le putem face mai greu decît

pe pămînt. E adevărat că odinioară noi am ieşit din Ocean, dar natura a făcut *ea* alegerea pentru noi, iar acum Oceanul ne este un mediu străin. Nu putem trăi liber în Ocean, avem nevoie de instalaţii costisitoare. Dar mai există şi o altă cale, mai uşoară. Să găsim ajutoare credincioase — păstori, cercetaşi. Tu te-ai învoi să ne slujeşti, Înţeleptule ?"

„Da !" auzi exclamaţia caracatiţei.

„Dacă marea este folosită raţional, pe un hectar de mare se poate obţine mai mult peşte decît se obţine carne pe un hectar de păşune. Or, în afară de peşti, mai există crevete şi stridii, midii şi trepangi, icre de arici de mare. Şi, în sfîrşit, crabi..."

„Crabii ne rămîn nouă", obiectă animalul.

„Bine", acceptă generos Valeri. Sînt de ajuns pentru toţi. Varza de mare, bunăoară, nu e mai puţin gustoasă decît varza de grădină, dar e mult mai hrănitoare şi mult mai bogată în vitamine. Afară de asta, ea te fereşte de bolile cardiovasculare. Unele alge au mai multe calorii decît ciocolata. Midiile conţin din abundenţă microelemente foarte necesare omului, iar carnea de calmari, fragedă şi gustoasă..."

„Calmarii sînt rudele mele apropiate, observă Înţeleptul. Poate că oamenii ne mănîncă şi pe noi ?"

„Nu, minţi Valeri şi, ca să evite o întorsătură periculoasă a discuţiei, se gîndi la altceva : Dar bogăţiile minerale ale Oceanului ! În apa mării sînt dizolvate toate elementele chimice pe care le cunoaştem, inclusiv cele mai rare, ale căror rezerve de pe uscat sînt pe cale pe epuizare. În mări există asemenea cantităţi de thoriu şi molibden, încît, prin extracţie, de fiecare om ar reveni aproape cîte două sute de tone. Există şi bogăţii care zac la fund în formă de pepite, acoperindu-l ca un caldarîm. Acestea sînt alcătuite pe jumătate din mangan şi fier, pe jumătate din nichel, cobalt, cupru şi alte metale. Aceşti bolovani de pe fund sînt într-o cantitate de peste cinci sute de miliarde de tone. Numai sarea de bucătărie aflată în Oceanul mondial ar putea acoperi tot uscatul cu un strat gros de 160 de metri. Oamenii încearcă deja să se folosească de toate aceste bogăţii, dar succese adevărate s-au obţinut numai în ceea ce priveşte extracţia ţiţeiului sau desalinizarea apei de mare. Pentru a obţine însă soiuri de alge foarte productive sau specii noi de peşti, vom avea, de asemenea, nevoie de un timp îndelungat..."

„După cîte am înţeles, pentru voi lucrul cel mai de preţ este timpul, nu ? Voi sînteţi întotdeauna grăbiţi. De ce ? Sînteţi prea mulţi sau mîncaţi prea mult ? Cei pe care îi numiţi voi delfini sînt şi ei tare mîncăcioşi. Dacă voi i-aţi ajuta să facă faţă rechinilor şi să se înmulţească, ei ar mînca aşa de mult peşte încît v-ar deveni duşmani. Voi aţi putea renunţa la crabi ?"

„Am putea, îl linişti Valeri. În Ocean e multă altă hrană de tot felul... îndeosebi alge. Nu prea departe de-aici, pe fundul unui golf se şi cultivă plantaţii întinse de varză de mare".

„E bine aşa, observă Înţeleptul. Cine se hrăneşte cu alge nu ne e duşman. Şi cu atît mai puţin dacă se hrăneşte cu bolovanii la care te gîndeai."

„Nu, noi nu ne hrănim cu bolovani. Metalele ne sînt necesare pentru a face nave, aparate..."

Animalul deveni deodată atent, își săltă capul și lovi din plisc. Stătea cu ochii ațintiți la „geam".

— Ce e ? întrebă Valeri.

„Vine un om. E grăbit. Mai grăbit decît vă grăbiți voi întotdeauna. Se gîndește la tine. Și la mine."

Valeri răsuci maneta de luminozitate a reflectorului lateral, dar nu văzu pe nimeni în larg. Întrebă în gînd : „E departe ?"

„Departe și nu prea departe. Tu n-ai să-l vezi, aparatele nu te pot ajuta."

„E pe o navă ? Tu știi ce e acela un submarin ?"

„Știu. Am văzut. Dar aceasta nu e o navă așa cum crezi tu. E mai mică. Mai gîndește-te..."

Valeri se gîndi la diferite tipuri de submarine, la batiscafuri...

„Încă !" stărui Înțeleptul.

Valeri își imagină toate submarinele pe care le cunoștea, și abia atunci animalul preciză :

„Nu. E altă navă. O cunoști. Una dintre cele două care erau aici."

Ziaristului i se păru că vede un punct care creștea cu repeziciune. Acum putea desluși silueta unui om călare pe un aparat. Era Kosinciuk, călare pe „torpilă" !

„Înțeleptul putea să-mi fi sugerat imediat răspunsul. De ce m-a luat la întrebări ? Întîmplător ? A fost un joc ? Sau a încercat să mă dreseze ? Ori poate voia să capete informații despre diverse tipuri de nave ? Dumnezeule, hai c-am ajuns să mă gîndesc la el ca la mai știu eu ce spion !"

Imaginea creștea mereu, apoi dispăru, iar în clipa următoare, Valeri îl văzu pe Evg. Kosinciuk frîna, apropiindu-se încet de „geam". Era, se pare, într-adevăr grăbit, pentru că manevră camera-ecluză în regim accelerat și, răsuflînd din greu, de îndată ce își scoase casca, îl și întrebă pe Înțelept :

— Tu știi unde stau confrații tăi ?

„Dar tu știi ?" auziră Kosinciuk și Valeri răspunsul.

— Acum știu, zise Evg. Rostea cuvintele nu pentru că ar fi uitat ce însușire avea Înțeleptul, ci pentru ca să le audă și Valeri.

„Unde stau ?" întrebă Înțeleptul.

— În niște peșteri submarine, răspunse ihtiologul.

„Ai fost acolo ?"

— N-am putut să pătrund chiar în peșteri. Intrările sînt blocate cu bolovani și blocuri de stîncă.

„Vrei să merg eu cu tine ? Eu în față, și tu după mine ?"

— Da. Ai să mă ajuți să degajez una dintre intrări. Vom pătrunde acolo împreună.

„Nu. Mai întîi eu. Am să le vorbesc despre tine. Despre voi. Așa au să te înțeleagă mai repede."

— Perfect. Așa e poate mai bine. Du-te acum. Vorbește cu ei și vino să mă iei.

Animalul porni spre camera-ecluză, și oamenii auziră comanda : „Dă-i drumul !"

XIII.

— Îmi închipui ce zarvă va stîrni la Academie comunicarea noastră, zise Kosinciuk cînd rămase singur cu Valeri. Nimeni nu s-ar fi putut gîndi serios la existența unui asemenea animal. Drept să spun, îmi vine mereu să mă ciupesc, ca să mă conving că toate acestea se petrec aievea.

Era foarte volubil. Oare unde-i dispăruse încetineala dintotdeauna ? Valeri constată surprins prefacerile care se petreceau cu colegul său, mai ales cu cîtă aprindere vorbea despre comunicarea pentru Academie. Apoi își aminti că, așa cum spunea Tukalo, Evg nu izbutea în nici un fel să-și susțină disertația de candidat în științe. Referenții considerau că ea aduce mult prea puține elemente noi. Iar celebrul academician E. Kosinciuk spusese : „Asta e în firea lui nepotu-meu. El poate foarte bine să studieze și să descrie toți peștii din Marea Ohotsk și pe cei din Marea Japoniei, dar, vai !, nu inventează praful de pușcă !" Gurile rele susțin că tocmai aceste cuvinte ale academicianului au provocat vrajba din familie.

Evg zise, mijindu-și visător ochii :

— Asta nu-i o monografie însignifiantă, dar cu coperte de lux (avea, se pare, în vedere monografia lui E. Kosinciuk despre nevertebrate), ci o adevărată revoluție în știință ! O lovitură totală dată aroganței umane și care le va permite oamenilor să meargă mai repede înainte. Iar în problemele militare — îți dai seama ? O sută de ajutoare din astea sînt mai puternice decît o flotă !

— Să nu vorbim despre asta, spuse în șoaptă Valeri, ca un avertisment, și Kosinciuk își săltă mirat sprîncenele. Deocamdată n-am să-ți dau nici o explicație. Dar hai mai bine să nu vorbim despre chestiunile militare *aici*, îl pofti Valeri, subliniind cuvîntul „aici".

— Dar ești de acord, cred, că sînt niște ajutoare excelente, stărui Evg.

— Ar putea deveni dacă...

— Dacă ce ?

— Nu, nu, nimic...

Ihtiologul clătină îngrijorat din cap :

— Îmi ascunzi ceva. Mai bine...

— I-am vorbit Înțeleptului despre problema valorificării Oceanului, îl întrerupse Valeri, evident cu o anumită intenție. Și el mi-a răspuns că acceptă să fie un ajutor al omului.

— Dar dumneata nu mi-ai răspuns la întrebare, îi aminti Evg. Ce sînt secretele astea ?

— Ai uitat anumite lucruri, zise Valeri pe un ton semnificativ. Altminteri ai dreptate. Da, îți ascund ceva. Ba chiar caut să nu mă gîndesc nici eu însumi la anumite lucruri. Pricepi ? Teamă mi-e că și așa am vorbit mai mult decît trebuie. Împotriva voinței mele. Înțelegi ? *Împotriva voinței mele.*

Kosinciuk dădu din mînă :

— Aiurea ! Știi doar că militarii au scotocit golful.

— Dar ei n-au dat nici de caracatițe...

— Pentru că nu asta căutau.

— Fie și așa, se învoi Valeri. Totuși te rog să-mi faci voia. Mai puține cuvinte și mai multe intonații. Caută să nu gîndești în imagini. Evită temele militare. Mi-e teamă că altădată n-am să ți-o pot spune.

— De ce ?

Valeri simți că în capul lui parcă s-au pus în mișcare niște pietre de moară. Un timp chiar uită despre ce anume vorbeau. Și totuși din cele spuse stăruia în gînd o idee foarte importantă. Trebuia să n-o lase să se mistuie, să n-o lase să-i scape. Și ea fugea, așa cum scapă peștele printre degete. Era greu să și-o amintească. Nu voia să și-o amintească. Dar cu o părticică încă trează a „eu"-lui său, Valeri se sili totuși să-și amintească : „Să-i comunic lui Slava !" Reținînd în memorie aceste cuvinte, fără a-i răspunde lui Evg, se apropie de telefon și ridică receptorul. Tonul nu venea...

XIV.

Înțeleptul se întoarse destul de repede. Și totuși, Valeri se surprinse așteptîndu-l ; ba chiar pregătise camera-ecluză. Dar animalul nu voi să intre în „clopot". Oamenii auziră :

„Te aștept. Vino."

Valeri simți dorința de a-l opri pe Evg. Făcu un pas spre el, dar Kosinciuk, ghicindu-i intenția, clătină din cap cu un gest categoric. Își puse casca, îi făcu cu mîna semn de bun-rămas și se strecură pe „geam".

Valeri așteptă pînă ce Evg și caracatița se făcură nevăzuți. după care se duse la lădița cu scule de lăcătușerie. Se silea să nu se gîndească la ceea ce avea să facă, chemînd în închipuire cu totul alte tablouri. Imaginația lui lucra acum foarte prost, nu putea s-o dirijeze. În cîteva minute obosi așa de tare ca și cum ar fi muncit o zi întreagă. Demontă cu chiu cu vai aparatul telefonic, dar nu constată nici o defecțiune. Rămînea să verifice contactele. Firul era înfășurat într-o izolație din mai multe straturi, făcută la comanda transmisioniștilor subacvatici. Afară de asta, dacă se producea undeva o ruptură, aparatul de control o indica imediat. Cel mai probabil era că slăbiseră arcurile plăcilor de contact.

Urcă pe scoabe la chepengul pe care era desenat un fulger roșu. Avu destul de mult de furcă pînă să ajungă la plăcile de contact. Și toate astea numai pentru ca să se convingă că ele erau strîns lipite una de alta...

„Unde oare să caut defecțiunea ?" se gîndi, imaginîndu-și schema de conectare a aparatului. Uitase că-și poruncise să nu se gîndească la asta și-și aminti abia atunci cînd apăru greutatea aceea în cap, bine cunoscută, și se puseră pe lucru pietrele de moară. Pietrele acestea parcă îi măcinau amintirile, prefăcîndu-le în fărîme fără nici o legătură între ele : buloane, bucăți de fir,

piulițe... Apoi apărură delfinii, jucîndu-se, Liudmila, cu obrajii îmbujorați, tînărul și severul comandant Oleg Jerbițki... Își aminti tam-nesam de călătoria în Pamir, de munții luminați de soare. Un cilindru alungit dispărînd în întuneric... „Trebuie să-i trimit un bilet lui Slava", se gîndi și numaidecît uită de asta. „Caracatițele sînt foarte importante pentru noi. Ele ne vor ajuta să valorificăm Oceanul... Trebuie să se întoarcă cei doi — Evg și Înțeleptul. Ori poate animalul acesta nu e Înțeleptul ? Nu prea seamănă cu celălalt... Ori poate seamănă... O fi sau nu Înțeleptul ? Dar nu asta importă. Important este faptul că noi avem nevoie de caracatițe. că ele ne sînt necesare. Fără asemenea ajutoare nu vom valorifica Oceanul, nu vom ara, nu vom semăna... Doar dacă însușirea asta a lor n-ar fi... Dar cu ce ne-ar putea dăuna ea ? Cu nimic. Dimpotrivă, ne ajută să intrăm în contact sub apă. Tocmai ea face din caracatițe niște ajutoare atît de potrivite".

Rupse o filă de plastic din carnet și scrise cîteva rînduri pentru Slava : „Caracatițele prezintă o mare importanță pentru noi Ele ne vor ajuta să valorificăm Oceanul".

Izbuti să se stăpînească. Sudoarea îi acoperea ochii. Îl dureau șalele. Adăugă : „Trebuie să restabilim legătura. Cu orice preț să restabilim legătura".

XV.

— N-am aflat prea multe, bombăni Evg, răspunzînd întrebării lui Valeri. Înțeleptul m-a condus la peșteri și acolo m-a lăsat să aștept. El s-a strecurat printr-o crăpătură dintre bolovani și s-a făcut nevăzut. Mă apucase disperarea tot așteptîndu-l, cînd a reapărut, însoțit de un alt animal, și amîndoi s-au apucat să care bolovanii. De îndată ce s-a format o deschizătură suficientă ca să pot trece, am auzit : „Hai !" I-am urmat. Înaintam încet, pentru că a trebuit să las «torpila» ancorată la intrare. Poate înadins au făcut o deschizătură mică, pentru ca să las aparatul. Dealtfel, în peșteri nici nu mi-ar fi fost de cine știe ce folos... Evg se uită cu înțeles la Valeri și, fără nici o legătură cu fraza precedentă, întrebă : El știe ce e radioactivitatea ? Ihtiologul pronunță aceste cuvinte pe un ton obișnuit, uitîndu-se cu coada ochiului la ușa îndărătul căreia dispăruse animalul. Apoi se duse după el, zicînd : Îi dau ceva de mîncare. Nu degeaba se spune că atunci cînd mănînc, sînt mut și n-aud. Pînă atunci, dumneata gîndește-te la un răspuns.

Valeri nu putea, desigur, să dea un răspuns precis. Caracatița cunoștea contorul Geiger, poate că a înțeles ce destinație are, dacă...

— Avem aici zeci de «dacă», îi zise Valeri lui Evg atunci cînd acesta reveni. Dacă are organe ca să simtă radioactivitatea... Dacă e capabil să înțeleagă ce fenomen e acesta... În genere, însă, nu știu. Dar ce nevoie ai de asta ?

— De îndată ce ne-am apropiat de peşteri, Geiger-ul meu prinse a ţăcăni de zor. Pe măsură ce înaintam, radiaţia era tot mai puternică... Valeri deveni circumspect. Îşi aminti de prima imersiune cu Slava, de dispariţia enigmatică a conteinerului... Kosinciuk îşi continuă relatarea: Am văzut cîteva caracatiţe lipite de bolovani în diferite colţuri ale peşterii. Una se odihnea într-o „atitudine de filozof" tipică octopuşilor, alta atîrna de tavan ca un candelabru, mişcîndu-şi tentaculele, alta se iţea de după un bolovan şi se uita ţintă la mine. Cred că erau soli împuterniciţi ai poporului caracatiţelor. Toate semănau la înfăţişare cu Înţeleptul nostru. Acelaşi corp neobişnuit de mare pentru caracatiţe, aceiaşi ochi uriaşi, «frunţile» mărite. O specie cu totul necunoscută ştiinţei. Le-am întrebat de ce şi-au părăsit oraşul şi dacă mai au şi alte oraşe. Una dintre ele mi-a răspuns că n-au nevoie de oraşe, de vreme ce există peşteri, iar celelalte două m-au asaltat numaidecît cu întrebări despre oameni... Din cînd în cînd izbuteam şi eu să pun cîte-o întrebare. Îmi răspundeau, dar cam în silă. Sînt ca nişte copii: le place mai mult să pună întrebări decît să dea răspunsuri...

„Ca nişte copii? se gîndi Valeri. Nu numai copiii preferă să procedeze aşa."

— Mi-am dat seama că au un mod de a gîndi care seamănă oarecum cu al nostru, deşi există aici deosebiri esenţiale... Mi se învîrtea capul de oboseală, dar nu voiam să plec mai înainte de a afla cum se înmulţesc. E necesar s-o ştiu, în vederea comunicării pentru Academie. Ei bine, am aflat că, în principiu, se înmulţesc prin ouă, la fel ca toate celelalte caracatiţe... Am vrut să văd ouăle acestei specii, dar caracatiţele s-au prefăcut mai întîi că nu înţeleg ce vreau, apoi una dintre ele mi-a spus că ouăle se păstrează în nişte încăperi speciale, unde nu-i lăsat să intre nimeni. Le-am rugat să-mi arate unul dintre «incubatoarele» astea, dar ele nu s-au lăsat înduplecate. Mi s-a părut chiar că cererea mea le-a cam speriat. Am căzut de acord să amînăm vizitarea «incubatorului» pentru data viitoare. Teamă mi-e, însă, că la următoarea întîlnire n-au să fie mai puţin intransigente şi de aceea...

Aruncă o privire la uşă şi tăcu. Arătă prin semne spre sine, spre scafandru şi ridică un deget. Valeri înţelese că ihtiologul intenţionează să plece data viitoare singur, fără Înţelept şi să-ncerce să arunce o privire în «incubator». Simţi o oarecare îngrijorare pentru colegul său, dar nu putu aprecia cum trebuie situaţia ce avea să se creeze, pentru că nu voia să şi-o imagineze.

Amîndoi aveau nevoie de odihnă, aşa că stinseră lumina şi se culcară. Dar Valeri nu putea adormi. Rămase într-o apăsătoare stare de veghe. Presentimentul unui pericol îl silea să-şi deschidă pleoapele grele, dar somnul i le închidea iar, ca pe valvele unei scoici.

Valeri auzi un zgomot îndepărtat, urmat de un plescăit. Pe urmă desluşi alte sunete, ca şi cînd un sportiv începător ar fi ieşit din apă după o cursă lungă şi se îndrepta spre o bancă, răsuflînd anevoie. Sunetele se apropiau..

Se sili să deschidă ochii. Văzu clanţa uşii răsucindu-se. Prin crăpătura îngustă, aproape invizibilă, dintre uşă şi perete se strecură un păianjen de foc. Partea corpului său care trecuse prin uşă se turtise ca o lipie. Apoi se umflă, ca şi cum păianjenul ar fi umplut-o cu cealaltă parte a corpului său, rămasă pe după uşă.

Aşteptarea devenea insuportabilă. Valeri se încordă tot. Apoi sări în picioare şi aproape în aceeaşi clipă aprinse lumina.

De îndată ce plafonierele se luminară păianjenul de foc se stinse. În faţa lui Valeri sta caracatiţa, sticlindu-şi ochii. Unele dintre tentaculele animalului erau răsucite, celelalte, întinse, ca şi cînd nu se putea hotărî dacă să atace sau să se apere.

— Ce vrei ? întrebă Valeri.

„Voiam să văd dacă sînteţi amîndoi aici."

— De ce ?

Kosinciuk îşi freca ochii cîrpiţi de somn, uitîndu-se mirat la animal.

„Voiam să verific".

— De ce ?

„Ca să ştiu dacă sînteţi aici..."

Valeri se văzu în impas, neştiind în ce fel să pună întrebările ca să silească animalul să divulge scopul vizitei lui nocturne. Evg îşi muta ochii de la unul la altul. Îi zise animalului :

— Nu trebuie să vii aici cînd nu eşti chemat. Ne-ai tulburat somnul.

„Nu ştiam, răspunse animalul. N-am să vin pînă nu voi fi chemat."

— Foarte bine. Şi acum, pleacă.

De după uşă, animalul rosti :

„Nu te du cînd nu eşti chemat."

Cei doi oameni schimbară o privire. Pe amîndoi îi fulgeră acelaşi gînd. Evg întrebă :

— Eşti tulburat ?

— El iradia lumină, bîigui buimac Valeri, ducîndu-se la uşă şi punînd zăvorul.

— Multe vietăţi din adîncuri au capacitatea de a lumina în întuneric. Aşa îşi atrag prada, zise ihtiologul, dînd de înţeles că nu e nimic extraordinar în asta.

— Am mai văzut o dată un păianjen de foc. După aceea au murit delfinii, zise Valeri tot mai iritat.

Evg ridică din umeri :

— „După" nu înseamnă „deoarece". Hai să dormim ! Vedem noi mîine dimineaţă ce facem.

„Mai ales că mîine dimineaţă el vrea..." se gîndi Valeri şi curmă aici acest gînd. Îşi aminti de cuvintele ihtiologului repetate de animal. A fost oare o simplă repetare ? Auzi scîrţîind patul rabatabil şi invidie stăpînirea de sine a colegului său. Dar nu

mai putu să doarmă. Se duse la dulăpiorul din perete și luă de-acolo un pistol. Nu era un laser, ci un pistol vechi, sistem Makarov, pe care i-l dăduse pentru orice eventualitate Jerbițki. Puse pistolul sub pernă...

XVI.

Kosinciuk întîrzia să se întoarcă. Trecuseră cinci ore și Valeri era îngrijorat. Ihtiologul nu-și pusese un scafandru greu, ci un costum ușor, prevăzut cu un sistem autonom de alimentare cu oxigen obținut din apa mării. Evg mai avea rezerve de aer pentru vreo oră și jumătate.

Caracatița simți imediat lipsa ihtiologului și întrebă de după ușă :

„Unde e celălalt ?"

— E plecat cu o treabă a lui, răspunse Valeri.

Îl înfuria curiozitatea sîcîitoare a animalului. „Tot știe el totul, își zise. Dar mă-ntreabă așa, de parcă aș fi obligat să-i răspund".

Animalul își săltă marginile „mantiei" și-și trase puțin capul între umeri.

„De ce, voi n-aveți aceleași treburi ? S-a dus cu treburile lui și cu ale tale la semenii mei ? Și pe mine nu m-a luat... Rău a făcut."

— Oamenii știu ce fac. Ei n-au nevoie de sfaturi, replică pe un ton violent Valeri.

„Așa gîndesc toți oamenii ?" întrebă animalul. Iar după o clipă : „Pot să intru ?"

„Ia mai lasă-mă-n pace !" se gîndi Valeri, dar deschise ușa. simțea o durere apăsătoare în ceafă, ca și cînd o sfredelea cineva, și nu se putea gîndi la nimic altceva decît la Evg. De ce întîrzie ? Să nu i se fi întîmplat ceva... Nu-l ardea acum de caracatițe și de dorințele și interesele lor. Totodată, însă, trebuia să nu uite de prezența Înțeleptului și să nu-și imagineze nici un moment ce face Evg, mai ales intenția lui de a pătrunde în „incubator"...

„Celălalt s-a dus la semenii mei, iar tu ești nemulțumit cînd te întreb de el. S-a dus fără să aștepte să fie chemat. Nu s-a sfătuit nici cu mine, nici cu ei, pentru că oamenii n-au nevoie de sfaturi, da ?"

— Oamenii sînt oameni. Orice ai crede tu despre ei, oamenii rămîn așa cum sînt. Trebuie să ții seama de asta.

„Și caracatițele sînt caracatițe."

— Vrei să spui că și de voi trebuie să se țină seama ? Dar noi asta și facem. Noi nu vă pricinuim nici un rău, ci numai vă studiem ca să stabilim un contact...

„Și noi doar vă studiem... Iar tu te superi... De ce ?"

Valeri aruncă o privire la ceas. Evg mai avea oxigen pentru 35, ba nu, 34 de minute ! Ce era de făcut ?

Auzi deslușit :

„El nu va veni."

— Ce i s-a-ntîmplat ? strigă Valeri.

„El nu va veni. Să nu-l aştepţi. El n-a avut nevoie de sfaturi. Caracatiţele nu sînt duşmani ai oamenilor, dar noi avem tainele noastre. Noi nu vrem ca voi să ştiţi totul. Altfel veţi deveni duşmanii noştri."

— E în viață ?
„Nu știu. Poate că mai e în viață. Poate că nu. El nu va veni."
Hotărîrea se impuse de la sine. Valeri scoase din buzunar pistolul, de care era acum nedespărțit. Îi porunci animalului :
— Pleacă !
„Ce vrei să faci ?"
— Nu te privește. Du-te în bazin.
„Nici el nu m-a ascultat. Vrei să te duci după ei ? Dar eu vreau să te slujesc. Vouă vă place acest cuvînt. De ce atunci..."
Valeri armă pistolul. Își închipui înadins cum vor străpunge gloanțele corpul caracatiței. Simțea o presiune și o greutate în cap, dar acum le putea învinge pentru că știa de unde purced. Dispăruse orbecăiala în necunoscut, care sporea spaima. Era ceva ca o ședință de hipnotism, cînd mediul nu vrea să se supună, iar hipnotizatorul nu poate să facă nimic cu el.
„E destul să înțelegi cauza unui fenomen ca să devii mai puternic. Înțelegerea cauzelor îți dă forță", își zise Valeri.
Animalul întinse un tentacul spre el, dar nu-l ajunse. Piedica pistolului țăcăni.
— Dacă nu pleci, te distrug !
Văzu animalul aprinzîndu-se în toate culorile, apoi pălind, făcîndu-se alb ca varul. În același timp spori presiunea asupra creierului, „sfredelul" se porni să șuiere, „pietrele de moară" se puseră pe măcinat, dar Valeri știa că va izbuti să pună stăpînire pe sine. Și în clipa cînd era gata să apese pe trăgaci, auzi :
„Plec."
Valeri încuie cu zăvorul ușa în urma animalului și începu să se pregătească de drum. Auzi : „Să nu faci prostii. Nu pleca fără mine. Poate să se întîmple ceva ireparabil". Nu răspunse. Ar fi trebuit să-i trimită un mesaj lui Slava, dar nu-i mai rămînea timp nici măcar ca să scrie un bilețel. Fiecare minut era socotit. Evg mai avea oxigen pentru douăzeci de minute...

XVII.

Primul care observă dispariția fu responsabilul cu aprovizionarea. Alergă la șeful pazei și amîndoi scotociră magazia și curtea depozitului. Dar conteinerele lipseau.
— Există frahtul? întrebă, speriat, șeful pazei, ca și cînd un document ar fi putut înlocui un conteiner.
— Doar vi l-am arătat. Eu le-am adus, am supravegheat încărcarea lor, am urmărit așezarea lor pe platforma transportorului...
— Unde stătea conteinerul cu deșeuri ?
— Tot acolo. Trebuia să fie ridicat după o jumătate de oră.
— Poate l-au și ridicat ? Și din greșeală au luat amîndouă conteinerele ?
— Exclus. Am întrebat și la depozit, am întrebat și sentinela.

Zicînd aşa, responsabilul cu aprovizionarea se gîndi încîudat: „Mă mai miram de ce e aici pază militarizată. Doar EU-3 e un obiect cu totul şi cu totul civil, o instalaţie experimentală pentru desalinizarea apei de mare. E drept că energia i-o furnizează o centrală atomoelectrică, dar, în primul rînd, e o centrală minusculă şi slabă, iar, în al doilea rînd, puţin cam învechită. Asemenea centrale nu mai constituie azi pentru nimeni un secret. Şi, poftim..."

Şeful pazei îşi desfăcu braţele a neputinţă. Ultimele licăriri de speranţă se stinseseră. Trebuia să raporteze superiorilor.

Curînd, în curtea centralei electrice apărură nişte străini. Dădeau explicaţii şefului EU-3 (care, după ultima reducere de personal, cumula şi funcţia de şef al centralei electrice).

— După cum vedeţi, avem curtea împrejmuită, zise el. Doar dinspre mare nu este gard, dar aici malul e stîncos. Şi, apoi, cui îi trebuie conteinerele astea buclucaşe?

— Asta-i altă chestiune, interveni bărbatul scund, cu ochelari, care se prezentase drept Arkadi Filipovici. Să nu facem presupuneri.

De după lentilele ochelarilor priveau nişte ochi miopi, în care se citea bunătatea. Cu totul altminteri îi era glasul: un glas rece şi aspru. Cînd vorbea, aveai impresia uneori că auzi cum se lovesc cu un zăngănit nişte ţurţuri de gheaţă.

— Aşadar, într-unul dintre conteinere se afla uraniu înnobilat, în celălalt, deşeuri radioactive. De la ce distanţă reacţionează contorul Geiger la astfel de conteinere?

— Depinde de sensibilitatea conteinerului şi de mediu, răspunse şeful unităţii.

— Veţi explica asta amănunţit, ceva mai tîrziu, ajutorului meu, zise Arkadi Filipovici, arătînd din ochi spre bărbatul taciturn, lat în umeri, care asculta atent convorbirea lor. Acum să-mi spuneţi dacă se aflau cumva pe teritoriul unităţii persoane străine.

— Numai conducătorii camionului care au adus conteinerul cu carburant.

— Bine. Aveţi salariaţi noi la unitate?

— Vă referiţi la cercetătorii ştiinţifici sau şi la muncitori?

— La toţi.

Şeful unităţii EU-3 începu să vorbească cu glas scăzut, deşi prin apropiere nu se afla nici un angajat. Ba chiar prezentă o scurtă caracterizare a unora dintre salariaţi. Despre unul dintre ei se pronunţă prea puţin măgulitor. Arkadi Filipovici îl asculta ce spunea, dar privirea lui aluneca în lungul împrejmuirii, pe deasupra construcţiilor...

— Cît cîntăreşte conteinerul cu deşeuri?

Şeful unităţii desluşi cu întîrziere tîlcul întrebării, pentru că era pornit să vorbească despre angajaţi.

— Aproape două sute de kilograme. Are, oricum, o garnitură de plumb...

— Camionul nu se poate apropia de transportor decît din partea asta?

— Întocmai.

„Rămîne o singură versiune", îşi spuse Arkadi Filipovici şi, numaidecît, renunţă la acest gînd. Cîndva, în tinereţe, îi plăcuse

să tragă concluzii pripite și, firește, le plătea cu o mulțime de greșeli și de neplăceri. De aceea, de bună seamă, trecea acum drept un om intransigent față de versiunile premature și neîntemeiate. Zise :

— Să mergem în cabinetul dumneavoastră. Îmi veți arăta dosarele personale ale angajaților. Paznicii știu să manipuleze contoarele Geiger ?

— Desigur, răspunse șeful unității.

— Puneți-i să verifice împreună cu ajutorul meu aleea care duce spre poartă și... — aici cuprinse încă o dată cu privirea partea de est a teritoriului, cea fără împrejmuire, unde marea începea parcă din curte — și locul acesta...

— Bine, bine, se învoi șeful unității. Aș prefera însă să revenim la caracterizarea acelui tovarăș. Nu voiam să-l angajez, dar am fost forțat s-o fac...

— Să-l lăsăm deocamdată pe tovarășul acela, obiectă Arkadi Filipovici.

— Dar e capabil de orice...

— Ați spus că omul lucrează la dumneavoastră a treia lună. De unde aceste concluzii atît de categorice ?

— Dar se vede imediat.

— Nimic nu se vede imediat, zise Arkadi Filipovici și adăugă, răspunzînd propriilor sale gînduri : Chiar cu asta trebuie să începem...

XVIII.

Stîrnind două valuri albe, scînteietoare, vedeta militară se apropie de navă. Slava și Tukalo ieșiră pe punte în întîmpinarea oaspeților care fuseseră anunțați prin radio. Unul dintre ei era Oleg Jerbițki, celălalt, un necunoscut, îmbrăcat într-un costum în carouri. Oleg îl prezentă drept Arkadi Filipovici, anchetator. Arkadi Filipovici semăna oarecum cu Tukalo, fie după felul cum se mișca, fie după gesticulație, dar ceea ce îl deosebea de el era silueta lui uscățivă. Slava privi zîmbind cum cei doi își dădură mîna.

— Să mergem în cabină, zise Jerbițki. Avem de vorbit.

— S-a-ntîmplat ceva ? întrebă Slava.

Oleg avu o tresărire a buzelor, înciudat fiind de superficialitatea lui Slava, iar Arkadi Filipovici îl învălui pe șeful expediției într-o privire atentă și circumspectă. Ceea ce însă n-avu nici un efect asupra lui Slava. El se gîndea la altceva, și de îndată ce oaspeții și cei care le ieșiseră în întîmpinare intrară în cabină, repetă întrebarea.

— Iertați-mă, zise Arkadi Filipovici, dar mai întîi răspundeți dumneavoastră la întrebările mele. (Dacă Slava n-ar fi fost atît de preocupat de temerile sale, ar fi surprins în aceste cuvinte un avertisment : „Aici pun întrebări eu".) În ultimele două zile n-ați observat în golf nimic suspect ?

— S-a întrerupt legătura cu „clopotul". Dar asta acum patru zile. Credeam că ei vor trimite un bilet cu „torpila", dar...

2012

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire,
muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala!)

IMPORTANT

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi pentru a vă asigura continuitatea în primirea colecției.

Prețul unui abonament este de:

- *anual* .... *24 lei*
- *pe șase luni* .... *12 lei*
- *pe trei luni* .... *6 lei*

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile PTTR la factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi, instituții, școli și licee.

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

IANUARIE 1974

PREȚUL 1 LEU | 41067